ПЕНІТЕНЦІАРНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ТА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ПРАВА,
ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПСИХОЛОГІЇ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Порівняльне кримінально-виконавче право

для підготовки здобувачів на другому (освітньо-науковому) рівні
вищої освіти за спеціальністю D8 Право

РОЗРОБНИК:
Доцент кафедри,
кандидат юридичних наук, доцент
_____ **Ігор БОДНАР**

Розглянуто та затверджено
на засіданні кафедри
«31» серпня 2026 року, протокол № 2

Узгоджено з гарантом освітньої програми _____ **Вячеслав ПУЗИРНИЙ**

Обсяг: 3 кредити ECTS.

Чернігів – 2026

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення науки «Порівняльне кримінально-виконавче право» є необхідним з огляду на сучасні тенденції розвитку кримінально-виконавчої політики, реформування пенітенціарної системи України, євроінтеграційні процеси та потребу вдосконалення національного законодавства у сфері виконання кримінальних покарань.

Необхідність вивчення цієї науки можна обґрунтувати такими основними положеннями.

1. Запозичення позитивного міжнародного досвіду

Кожна держава формує власну систему виконання кримінальних покарань, яка відображає її правові традиції, соціально-економічні умови та підходи до реалізації кримінальної політики.

Порівняльне кримінально-виконавче право дає можливість дослідити досвід інших держав, зокрема Німеччини, Франції, Польщі, Норвегії, Фінляндії та інших країн, щодо організації діяльності пенітенціарних установ, забезпечення прав засуджених, застосування альтернатив позбавленню волі та ресоціалізації правопорушників.

Це дозволяє визначити найбільш ефективні правові механізми, які можуть бути використані для вдосконалення української системи виконання покарань.

2. Гармонізація українського законодавства з міжнародними стандартами

Україна як член Ради Європи та держава, що прагне до членства в Європейському Союзі, повинна забезпечувати відповідність національного кримінально-виконавчого законодавства міжнародним стандартам.

Особливе значення мають:

Європейські пенітенціарні правила;

Мінімальні стандартні правила ООН щодо поводження з в'язнями (Правила Нельсона Мандели);

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод;

практика Європейського суду з прав людини.

Вивчення зарубіжних правових систем дає змогу краще зрозуміти зміст цих стандартів та механізми їх практичної реалізації.

3. Забезпечення прав і свобод засуджених

Одним із ключових завдань сучасної пенітенціарної системи є не лише виконання призначеного судом покарання, а й забезпечення прав людини.

Порівняльне дослідження дозволяє з'ясувати, як у різних країнах забезпечуються:

право на охорону здоров'я та належну медичну допомогу;

право на гідне поводження;

право на працю й освіту;

право на спілкування з родиною;

захист від катувань, жорстокого або такого, що принижує гідність, поводження.

Це особливо важливо для України з огляду на необхідність подолання проблем переповненості установ виконання покарань, неналежних умов тримання та інших системних порушень прав людини.

4. Удосконалення процесів виправлення та ресоціалізації засуджених

Сучасна кримінально-виконавча політика багатьох демократичних держав орієнтована не лише на ізоляцію правопорушника від суспільства, а й на його виправлення та успішне повернення до суспільного життя.

Порівняльне кримінально-виконавче право дає можливість вивчити різні моделі ресоціалізації, пробаційні програми, професійне навчання засуджених, психологічну допомогу, підготовку до звільнення та підтримку після відбування покарання.

Дослідження такого досвіду сприяє пошуку ефективних засобів зниження рівня рецидивної злочинності.

5. Визначення переваг і недоліків національної системи виконання покарань

Порівняння українського кримінально-виконавчого законодавства із законодавством інших держав дозволяє:

виявляти прогалини та суперечності національного законодавства;

оцінювати ефективність чинних механізмів виконання покарань;

визначати проблеми практичного застосування правових норм;

розробляти пропозиції щодо вдосконалення Кримінально-виконавчого кодексу України;

уникати помилок, допущених під час реформування пенітенціарних систем інших держав.

6. Розвиток юридичної науки та професійної компетентності правників

Вивчення порівняльного кримінально-виконавчого права формує у майбутніх юристів здатність критично аналізувати правові явища, оцінювати ефективність різних правових моделей та застосовувати міждисциплінарний підхід до вирішення юридичних проблем.

Ці знання необхідні для працівників органів та установ виконання покарань, органів пробації, суддів, адвокатів, прокурорів, науковців і законодавців.

7. Актуальність в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України

Особливої актуальності ця наука набуває в умовах повномасштабної війни та майбутнього післявоєнного відновлення України.

Важливими напрямами дослідження стають:

забезпечення прав засуджених в умовах воєнного стану;

організація діяльності пенітенціарних установ в умовах надзвичайних обставин;

гарантування безпеки засуджених і персоналу;

поводження з особами, які вчинили воєнні злочини;

адаптація пенітенціарної системи до післявоєнних соціальних і правових викликів.

Вивчення досвіду інших держав, які переживали збройні конфлікти та масштабні суспільні трансформації, може стати важливим підґрунтям для розроблення ефективних рішень в Україні.

Метою викладання навчальної дисципліни «Порівняльне кримінально-виконавче право» є пізнання та розуміння курсантами і слухачами основних понять та інститутів порівняльного кримінально-виконавчого права, ознайомлення з кримінально- виконавчим законодавством зарубіжних країн і практикою його застосування, специфікою правового регулювання кримінально-виконавчихвідносин міжнародними спеціалізованими

організаціями, імплементація найбільш прогресивних положень до кримінально-виконавчого законодавства України.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- оволодіння курсантами, слухачами основними поняттями, категоріями та інститутами порівняльного кримінально- виконавчого права;
- вироблення у курсантів та слухачів уміння самостійно працювати з першоджерелами та спеціальною юридичною літературою з кримінально-виконавчого права зарубіжних країн та міжнародно-правовими актами у сфері захисту прав і свобод засуджених та ув’язнених;
- отримання навичок застосування міжнародно-правових актів у роботі із засудженими та ув’язненими;
- формулювання науково обґрунтованих пропозицій з удосконалення правового регулювання кримінально-виконавчих відносин на основі вивчення зарубіжного досвіду;
- підвищення рівня правосвідомості й правової культури курсантів (слухачів) у роботі із засудженими та ув’язненими;

За результатами вивчення навчальної дисципліни курсант (слухач) повинен:

Знати:

- основні поняття, категорії та інститути кримінально- виконавчого права у розрізі міжнародно-правового регулювання кримінально-виконавчих відносин;
- міжнародно-правові акти щодо поводження із засудженими (ув’язненими) та їх значення для пенітенціарних установ України;
- судову практику реалізації норм кримінально-виконавчого законодавства Україні;

Уміти:

- порівнювати норми національного кримінально-виконавчого законодавства, міжнародно-правових актів щодо поводження із засудженими

(ув’язненими) та надавати обґрунтовані висновки щодо їх застосування і вдосконалення законодавства України;

- надавати правову допомогу засудженим та ув’язненим щодо правового регулювання кримінально-виконавчих відносин нормами міжнародно-правових актів;
- використовувати досвід правового регулювання кримінально-виконавчих відносин у зарубіжних країнах для вдосконалення кримінально-виконавчого законодавства України;
- популяризувати кримінально-виконавче законодавство України, його високі соціальні стандарти та міжнародно-правові норми захисної спрямованості у кримінально-виконавчих правовідносинах із засудженими та ув’язненими.

Вивчення навчальної дисципліни «Порівняльне кримінально- виконавче право» дозволить курсантам та слухачам краще розуміти норми й інститути кримінально-виконавчого права різних країн, порівнювати їх з міжнародними стандартами і таким чином усвідомити загальну картину правового регулювання кримінально- виконавчих відносин у сучасному світі, синтезувати світовий досвід для запровадження його кращих досягнень у кримінально- виконавче законодавство України.

Практичне значення порівняльного кримінально-виконавчого права виявляється через можливість пізнання та максимального використання світового досвіду для удосконалення кримінально- виконавчого законодавства України. Вивчаючи цю навчальну дисципліну, слухачу повинен перш за все керуватися навчальною програмою, в якій визначено обсяг матеріалів, коло теоретичних і практичних питань, які необхідно засвоїти.

Важливим підґрунтям для вивчення навчальної дисципліни «Порівняльне кримінально-виконавче право» є глибоке знання кримінально-виконавчого права, що дозволяє слухачу орієнтуватися в основних напрямах правового регулювання кримінально-виконавчих відносин у різних країнах світу.

Дисципліна спрямована на формування таких програмних компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗКЗ. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв’язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обгрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК17. Здатність аналізувати та інтерпретувати результати наукових досліджень, враховуючи використання міждисциплінарних та порівняльно-правових підходів.

СК18. Здатність використовувати наукові теорії та концепції, а також набуті практичні знання при проведенні наукових досліджень.

СК19. Здатність брати продуктивну участь у науковому співробітництві як на національному, так і міжнародному рівнях.

Результати навчання (РН):

РН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

РН 6. Обгрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обгрунтовувати варіанти їх розв’язання.

РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

Організація навчання (денна та заочна форма навчання)

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

№ теми	Назви розділів і тем	Кількість годин									
		Заочна форма					Денна форма				
		Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
			Л	СЗ	ПЗ	СР		Л	СЗ	ПЗ	СР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Тема 1. Порівняльне кримінально-виконавче право в історичній ретроспективі та сучасному світі	**12**	**2**			**20**	**23**	**4**	**4**		**15**
2.	Тема 2. Кримінально-виконавче право в контексті міжнародних правових актів	**14**	**2**	**2**		**20**	**22**	**4**	**4**		**14**
3.	Тема 3. Система покарань у зарубіжних країнах	**12**		**2**		**20**	**23**	**4**	**4**		**15**
4.	Тема 4. Порівняльно-правовий аналіз виконання та відбування покарань у зарубіжних країнах	**12**		**2**		**20**	**22**	**2**	**4**		**14**
	Усього годин	**90**	**4**	**6**		**80**	**90**	**16**	**16**		**58**

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Порівняльне кримінально-виконавче право в історичній ретроспективі та сучасному світі

1.1. Застосування порівняльно-правового методу в кримінально-виконавчому праві.

1.2. Ретроспективний аналіз та сучасний стан порівняльно- правових досліджень у галузі кримінально-виконавчого права.

Тема присвячена вивченню порівняльного кримінально-виконавчого права, його становленню, історичному розвитку та сучасному стану в Україні й зарубіжних країнах. Особлива увага приділяється застосуванню порівняльно-

правового методу, який дає змогу досліджувати національні правові системи, виявляти їхні спільні риси та відмінності, аналізувати позитивний зарубіжний досвід і визначати перспективи вдосконалення кримінально-виконавчого законодавства України.

Також розглядаються історичні етапи розвитку пенітенціарних систем, наукові дослідження вітчизняних і зарубіжних учених, міжнародні стандарти поводження із засудженими та принципи виконання кримінальних покарань. Важливе значення має вивчення зарубіжного досвіду з урахуванням національних, історичних, соціальних та економічних особливостей України з метою гуманізації умов відбування покарання, забезпечення прав засуджених та підвищення ефективності їх виправлення і ресоціалізації.

Тема 2. Кримінально-виконавче право в контексті міжнародних правових актів

2.1. Загальна декларація прав людини.
2.2. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права.
2.3. Європейська Конвенція з прав людини.
2.4. Мінімальні стандартні правила ООН поводження з ув’язненими.
2.5. Європейські пенітенціарні правила.

Тема розкриває значення міжнародних документів у сфері захисту прав і свобод людини під час виконання та відбування кримінальних покарань. У ній розглядаються основні положення Загальної декларації прав людини, Міжнародного пакту про громадянські та політичні права та Європейської конвенції з прав людини, які закріплюють принципи рівності, законності, гуманного поводження, заборони катувань і захисту людської гідності.

Особлива увага приділяється Мінімальним стандартним правилам ООН поводження з ув’язненими та Європейським пенітенціарним правилам, які визначають основні вимоги до умов тримання засуджених, медичного обслуговування, харчування, безпеки, роботи персоналу та дотримання прав людини. Вивчення цієї теми сприяє розумінню міжнародних стандартів у діяльності пенітенціарних установ та їх значення для вдосконалення кримінально-виконавчого законодавства України, виправлення і ресоціалізації засуджених.

Тема 3. Система покарань у зарубіжних країнах

3.1. Види покарань у країнах ближнього зарубіжжя.
3.2. Види покарань у країнах дальнього зарубіжжя.
3.3. Умовне засудження до покарання (пробація).
3.4. Проблема смертної кари.

Тема присвячена вивченню особливостей систем покарань у кримінальному законодавстві зарубіжних держав ближнього та дальнього зарубіжжя. Розглядаються види основних і додаткових покарань, особливості їх

призначення та виконання, зокрема штраф, позбавлення волі, громадські роботи, конфіскація майна, довічне ув'язнення та смертна кара.

Окрема увага приділяється інституту пробації як альтернативі позбавленню волі, його меті, завданням і ролі у виправленні та ресоціалізації засуджених. Також аналізується проблема смертної кари, міжнародний досвід її скасування та аргументи щодо доцільності її застосування.

Вивчення теми дає змогу порівняти системи покарань різних країн із системою покарань України, визначити їхні спільні риси, відмінності та можливості використання зарубіжного досвіду для вдосконалення національного кримінального законодавства.

Тема 4. Порівняльно-правовий аналіз виконання та відбування покарань у зарубіжних країнах

4.1. Виконання та відбування покарань, пов'язаних з позбавленням волі.

4.2. Виконання та відбування покарань, не пов'язаних з позбавленням волі.

Тема присвячена порівняльно-правовому аналізу особливостей виконання та відбування кримінальних покарань у зарубіжних країнах. Розглядаються особливості застосування покарання у виді позбавлення волі в США, Англії, Швеції, Фінляндії та Франції, зокрема умови тримання засуджених, рівні ізоляції, класифікація ув'язнених, прогресивна система відбування покарання та умовно-дострокове звільнення. Особлива увага приділяється зарубіжному досвіду забезпечення безпеки суспільства, виправлення засуджених та їх подальшої ресоціалізації.

Окремо висвітлюються особливості виконання покарань, не пов'язаних із позбавленням волі, зокрема функціонування інституту пробації в зарубіжних країнах. Розкриваються основні завдання та функції служб пробації, їхня роль у здійсненні нагляду за правопорушниками, наданні соціальної допомоги, запобіганні повторним злочинам та сприянні поверненню засуджених до повноцінного життя в суспільстві. Аналіз міжнародного досвіду дає змогу визначити перспективні напрями вдосконалення кримінально-виконавчої системи України.

Завдання до семінарів та практичних занять

Тема 1 «Порівняльне кримінально-виконавче право в історичній ретроспективі та сучасному світі»

1. Що таке порівняльно-правовий метод і яке його значення для розвитку кримінально-виконавчого права?

2. Яка основна мета застосування порівняльного правознавства у сфері виконання та відбування кримінальних покарань?

3. Чому під час запозичення зарубіжного досвіду необхідно враховувати історичні, соціально-економічні та національні особливості України?

4. Які основні методологічні принципи використовуються під час порівняльно-правових досліджень у кримінально-виконавчому праві?

5. У чому полягає різниця між горизонтальним і вертикальним напрямами порівняльно-правових досліджень?

6. Які основні принципи поводження із засудженими закріплені в Європейських пенітенціарних правилах?

7. Які відомі зарубіжні та вітчизняні вчені зробили внесок у розвиток порівняльного кримінально-виконавчого права?

8. У чому полягали особливості одиночної системи тримання засуджених та які аргументи наводили її прихильники й противники?

9. Як історичний досвід розвитку пенітенціарних систем впливає на сучасне реформування кримінально-виконавчої системи України?

10. Чому міжнародне співробітництво та вивчення позитивного зарубіжного досвіду є важливими для вдосконалення кримінально-виконавчого законодавства України?

Тема 2 «Кримінально-виконавче право в контексті міжнародних правових актів», складених на основі наданого матеріалу.

1. Яке значення має Загальна декларація прав людини для розвитку кримінально-виконавчого права та захисту прав засуджених осіб?

2. Які основні права людини закріплені в Загальній декларації прав людини та повинні забезпечуватися особам, які відбувають покарання?

3. У чому полягає принцип гуманного поводження з особами, позбавленими волі, відповідно до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права?

4. Які гарантії захисту прав затриманих і засуджених осіб передбачені Міжнародним пактом про громадянські та політичні права?

5. Які основні положення Європейської конвенції з прав людини стосуються заборони катувань, нелюдського поводження та незаконного позбавлення волі?

6. Які права має особа, обвинувачена у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до Європейської конвенції з прав людини?

7. Яке призначення Мінімальних стандартних правил ООН поводження з ув’язненими та які основні вимоги вони встановлюють до умов утримання засуджених?

8. Які вимоги Мінімальних стандартних правил ООН висуваються до медичного обслуговування, харчування, санітарних умов та розміщення ув’язнених?

9. Які основні принципи Європейських пенітенціарних правил щодо забезпечення прав людини, умов тримання та ресоціалізації засуджених?

10. Яке значення мають міжнародні правові акти для вдосконалення кримінально-виконавчого законодавства України та діяльності установ виконання покарань?

Тема 3 «Система покарань у зарубіжних країнах»

1. Чим відрізняється система покарань у Молдові від системи покарань в Україні? Який правовий статус має спеціальна конфіскація?

2. Які основні та додаткові види покарань передбачені кримінальним законодавством Латвії та Литви?

3. У чому полягають особливості системи покарань Естонії та Польщі? Які види покарань застосовуються за злочини та кримінальні проступки?

4. Які особливості систем покарань у Швейцарії, Франції та ФРН? Які види позбавлення волі та додаткових покарань передбачені законодавством цих країн?

5. Які види покарань передбачені кримінальним законодавством Швеції, Данії, Фінляндії, Норвегії та Голландії? Яку роль у цих країнах відіграють штрафи, пробація та громадські роботи?

6. Які основні й додаткові покарання застосовуються у США та Англії? У чому полягають особливості карального характеру системи покарань США та пріоритету покарань без позбавлення волі в Англії?

7. Що таке пробація, у чому полягає її сутність, мета та основні завдання? Чим пробація в зарубіжних країнах відрізняється від звільнення від відбування покарання з випробуванням за КК України?

8. У чому полягає проблема смертної кари в сучасному світі? Які аргументи наводяться за її скасування та збереження і які міжнародні зобов'язання вплинули на скасування смертної кари в Україні?

Тема 4 «Порівняльно-правовий аналіз виконання та відбування покарань у зарубіжних країнах»

1. У чому полягають основні цілі виконання покарання у виді позбавлення волі та яке значення має ізоляція засудженого для забезпечення безпеки суспільства?

2. Які основні переваги та недоліки позбавлення волі як виду кримінального покарання виділяються у міжнародній пенітенціарній практиці?

3. У чому полягає сутність системи невизначених вироків у США та яку роль у визначенні фактичного строку ув’язнення відіграє адміністрація пенітенціарної установи?

4. За якими критеріями здійснюється класифікація засуджених у пенітенціарній системі США та як вона впливає на рівень їх ізоляції?

5. У чому полягають особливості прогресивної системи відбування покарання у виді позбавлення волі в Англії та Франції?

6. Які особливості умов тримання засуджених у пенітенціарних установах Швеції та Фінляндії сприяють їх ресоціалізації?

7. Які особливості умовно-дострокового звільнення від відбування покарання передбачені законодавством Швеції та чим вони відрізняються від українського законодавства?

8. Що таке пробація, яка її основна мета та які функції вона виконує у зарубіжних країнах?

9. У чому полягають відмінності між досудовою та післясудовою функціями служби пробації та яке значення вони мають для ресоціалізації правопорушників?

10. Який позитивний досвід функціонування служб пробації у Великобританії, Естонії, Чехії та Угорщині доцільно використати для вдосконалення системи виконання покарань в Україні?

САМОСТІЙНА РОБОТА

Питання для самостійного вивчення:

1. Ретроспективний аналіз кримінально-виконавчого права.
2. Проблеми виконання та відбування покарань у працях вітчизняних вчених.
3. Проблеми виконання та відбування покарань у працях зарубіжних вчених.
4. Наукові погляди на кримінально-виконавчу характеристику виконання та відбування покарань.
5. Значення кримінально-виконавчих правовідносини у сфері виконання та відбування покарань.
6. Кримінально-виконавче право України як елемент системи права.
7. Ідеологія кримінально-виконавчого права в України.
8. Кримінально-виконавче право України в контексті порівняння з іншими країнами.
9. Вплив міжнародних правових документів на виконання та відбування покарань в Україні.
10. Роль міжнародних стандартів з прав і свобод засуджених у їх виправленні і ресоціалізації.
11. Види покарань та їх виконання у країнах Далекого Сходу (Китай, Японія).
12. Довічне позбавлення волі у США.
13. Пробація в Англії та США.
14. Навчання засуджених у зарубіжних країнах.

15. Праця засуджених у зарубіжних країнах.

16. Участь громадськості в діяльності органів і установ виконання покарань у зарубіжних країнах.

17. Сучасні погляди вчених на покарання у виді довічного позбавлення волі.

18. Сучасні погляди вчених на покарання у виді смертної кари.

19. Виконання покарань стосовно засуджених неповнолітніх у зарубіжних країнах.

20. Виконання покарань стосовно засуджених жінок у зарубіжних країнах.

Порядок оцінювання

Оцінювання ваших досягнень відбувається за системою відображеною в Таблиці 1

Таблиця 1

Денна форма навчання

№	Назва теми	Всього Балів	Форма заняття та кількість балів		
			Лекції (ведення конспекту)	**Семінари** (конспектування питань, виступ, доповнення)	**Самостійна робота**
1	Тема 1. Порівняльне кримінально-виконавче право в історичній ретроспективі та сучасному світі	13	3	5	5
2	Тема 2. Кримінально-виконавче право в контексті міжнародних правових актів	13	3	5	5
3	Тема 3. Система покарань у зарубіжних країнах	13	3	5	5
4	Тема 4. Порівняльно-правовий аналіз виконання та відбування покарань у зарубіжних країнах	13	3	5	5
Разом		52	12	20	20
Виконання завдань для самостійної роботи з написання науково-дослідного завдання		8			
Залік		40			
Всього		100 балів			

Заочна форма навчання

№	Назва теми		Форма заняття та кількість балів

		Всього Балів	**Лекції** (ведення конспекту)	**Семінари** (конспектування питань, виступ, доповнення)	**Самостійна робота**
1	Тема 1. Порівняльне кримінально-виконавче право в історичній ретроспективі та сучасному світі	10	5		5
2	Тема 2. Кримінально-виконавче право в контексті міжнародних правових актів	15	5	5	5
3	Тема 3. Система покарань у зарубіжних країнах	10		5	5
4	Тема 4. Порівняльно-правовий аналіз виконання та відбування покарань у зарубіжних країнах	10		5	5
Разом		52	10	15	20
Виконання завдань для самостійної роботи з написання науково-дослідного завдання		20			
Залік		40			
Всього		100 балів			

Підсумковий контроль з дисципліни відбувається у вигляді усного екзамену, на якому ви можете отримати до 40 балів в залежності від повноти та обґрунтованості ваших відповідей. На заліку ви тягнете білет, який містить два питання з переліку наведеного нижче. Якщо під час проходження курсу ви набрали 60 балів, то маєте право не здавати залік, вдовольнившись підсумковою оцінкою відповідно до кількості набраних балів. Схема переведення балів у підсумкову оцінку наведена в Таблиці 2.

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	**A**	відмінно
82-89	**B**	добре
75-81	**C**	
64-74	**D**	задовільно
60-63	**E**	
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Кримінально-виконавче право України як елемент системи права.
2. Порівняльно-правовий метод у кримінально-виконавчому праві.
3. Ретроспективний аналіз кримінально-виконавчого права.
4. Виконання та відбування покарань у працях вітчизняних вчених.
5. Виконання та відбування покарань у працях зарубіжних вчених.
6. Становлення та розвиток світових пенітенціарних систем.
7. Міжнародне співробітництво у пенітенціарній сфері.
8. Класифікація міжнародних пенітенціарних стандартів.
9. Характеристика Загальної декларації прав людини.
10. Характеристика Міжнародного пакту про громадянські та політичні права.
11. Характеристика Європейської Конвенції з прав людини.
12. Характеристика Мінімальних стандартних правил ООН поводження з ув’язненими.
13. Характеристика Європейських пенітенціарних правил.
14. Історичний розвиток покарань у зарубіжних країнах.
15. Види покарань у країнах Східної Європи.
16. Види покарань у ФРН.
17. Види покарань у Скандинавських країнах.
18. Види покарань у Великобританії.
19. Види покарань у США.
20. Види покарань та їх виконання в Японії.
21. Становлення та розвиток інституту пробації у зарубіжних країнах.
22. Сучасні погляди вчених на покарання у виді довічного позбавлення волі.
23. Сучасні погляди вчених на покарання у виді смертної кари.
24. Застосування смертної кари у країнах світу.
25. Довічне позбавлення волі у США.
27. Пробація в Англії.
28. Пробація в США.
29. Пробація у країнах Східної Європи.
30. Пробація у Скандинавських країнах.
31. Види органів і установ виконання покарань у зарубіжних країнах.
32. Навчання засуджених у зарубіжних країнах.
33. Праця засуджених у зарубіжних країнах.
34. Участь громадськості в діяльності органів і установ виконання покарань у зарубіжних країнах.
35. Виконання та відбування покарань, пов’язаних з позбавленням волі, за прогресивною системою у зарубіжних країнах.

36. Виконання покарань стосовно засуджених неповнолітніх у зарубіжних країнах.

37. Виконання покарань стосовно засуджених жінок у зарубіжних країнах.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антон ван Кальмтоут, Робертс Д., Віндінг С.. Пробація та служби пробації в країнах - кандидатах у члени ЄС. Київ : Атіка, 2005. 448 с.
2. Беца О. В. До питання про створення служби пробації в Україні. *Проблеми пенітенціарної теорії і практики.* 2002. С. 34-42.
3. Богатирьов І. Г. Кримінальні покарання, не пов'язані з позбавленням волі (теорія і практика їх виконання кримінально- виконавчою інспекцією) : дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.08 / Богатирьов Іван Григорович. Київ, 2006. 500 с.
4. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право України : підручник. Київ. : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. - 352 с.
5. Богунов С. О. Копотун І. М., Пузирьов М. С. Пенітенціарні системи України та Норвегії : порівняльно-правовий аналіз : посібник. Київ: Державна пенітенціарна служба України, 2012. 52 с.
6. Калашник Н. Г. Олійник Ю. О.. Пробація - забезпечення національної безпеки новими методами. *Практика виконання альтернативних покарань (пенологічні та правові аспекти*). 2008. № 1. С. 4-5.
6. Лисодєд О. Степанюк А. Покарання та громадські санкції у діяльності Служби тюрем і пробації Швеції. *Вісник Академії правових наук України.* 2003. № 4 (35). С. 99-109.
7. Лисодєд О. Степанюк А. Умови відбування покарання у тюрмах Швеції. *Вісник прокуратури*. 2003. № 6(24). С. 111-116.
8. Мостепанюк Л. О. Довічне позбавлення волі як вид кримінального покарання : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2005. 194 с.
9. Пузирьов М. С. Диференціація та індивідуалізація виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк : дис. ... канд. юрид. наук :12.00.08. Київ 2012. 252 с.
10. Пузирьов М. С. Перспективи впровадження зарубіжного досвіду діяльності служби пробації в Україні. *Гуманізація кримінальних покарань як складова процесу євроінтеграції України : матеріали міжвузівської науково-практичної конференції (Чернігів, 20 червня 2007 р.*). Чернігів : Чернігівський юридичний коледж Державного департаменту України з питань виконання покарань, 2007. С. 116-123.
11. Пузирьов М. С. Справедливість у пенітенціарній системі. Режим доступу URL : http://www.tema.in.ua/print/5788.html (дата звернення 31.08.2026).

12. Пузирьов М.С. Порівняльний аналіз виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк в Україні та зарубіжних країнах: монографія. Київ. ВД «Дакор» 2018 с.514.

13. Савченко А. В. Злочин і покарання за кримінальним законодавством України та США. *Наук. вісник Нац. акад. внутр. справ України*. 2003. № 3. С. 233-241.

14. Савченко А. В. Кримінальне законодавство України та федеральне кримінальне законодавство Сполучених Штатів Америки : комплексне порівняльно-правове дослідження : монографія. Київ. : КНТ, 2007. 594 с.

15. Савченко А. В. Порівняльний аналіз кримінального законодавства України та федерального кримінального законодавства Сполучених Штатів Америки : дис. . доктора юрид. наук : 12.00.08. Київ., 2007. 616 с.

16. Седик Ю. Підтримка пенітенціарної реформи в Україні : працюємо разом, щоб сприяти змінам. Швейцарсько-українськийпроект : висновки та рекомендації (січень 2009 - квітень 2012). Київ. Швейцарське бюро співробітництва в Україні, 2012. 40 с.

17. Музика Л.А., Конопельський В. Я., Письменський Є. 0 та ін. Кримінально-виконавче право України: підручник : ТОМ І (у 2-х т.). Київ : Нац. акад, внутр, справ, ФОП Кандиба Т. П. 2018. 364 с.

18. Дрьомін В. М., Марчук А. І., Цитряк В. Я. Кримінально-виконавче право: навчально-методичний посібник. Одеса: Фенікс, 2024. 104 с. DOI: 10.32837/11300.27816 .

19. Гумін О. М., Канцір В. С., Сопільник Р. Л. та ін. Кримінально-виконавче право: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2023. 416 с.

20. Хавронюк М. І. Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи : порівняльний аналіз, проблеми гармонізації : монографія. Київ. : Юрисконсульт, 2006. 1048 с.

21. Хавронюк М. І. Сучасне загальноєвропейське кримінальне законодавство : проблеми гармонізації : монографія. Київ. : Істина, 2005. 264 с.

22. Adter A. Individual psychology / A. Adter // Theories of personalty / Ed. by Lrndsey G., Holl C. N.Y., 1965. P. 97-104.

23. Bouvier Odette-Luce «Alternatives to Imprisonment and the Sentence Enforcement Judge in Developing Countries» : paper for International Conference on Community Service Orders in Africa, Kadoma, Zimbabwe, 24-28 November 1997. 241 p.

23. Calhoun G. Sociology / G. Calhoun, D. Light. 6th edition. McGrow-Hill, Inc., 1994. 651 p.

24. Civil Liberties Organization, Behind the Wall : a Report on Prison Conditions in Nigeria and the Nigerian Prison System. - Lagos, 1996. 89 p.

25. Doble John and Immerwehr Stephen «Delwarean Favour Alternatives» / Michael Tonry and Kathleen Hatlestad (eds).- Sentencing Reform in Overcrowded Times. Oxford, 1997. 137 p.
26. Elliot C. & Quinn F. Criminal Law. London, 2000. 94 p.